

Руйнівна сила цього законопроєкту надовго відкине Україну назад у своєму демократичному розвитку

(Із виступу Голови Верховного Суду України В. Онопенка на засіданні Верховної Ради України під час розгляду у другому читанні законопроєкту «Про судоустрій і статус суддів» 7 липня 2010 р.)

Шановний Володимире Михайловичу!
Шановні народні депутати!

Уже зрозуміло, що рішення щодо цього проєкту прийнято. За браком часу я не буду обговорювати змістові положення цього проєкту. Попри нормальні та прогресивні положення, проєкт містить велику кількість юридично неприйнятних новел. Ці новели дають підстави говорити про те, що проєкт не має нічого спільного із справжньою судовою реформою. За своїм змістом він має зовсім інше спрямування — поставити судову систему в режим ручного управління, отримати залежний і слухняний суд.

Після набрання цим законом чинності в Україні такої окремої гілки влади, як судова уже не буде. Уся процедура підготовки та прийняття цього проєкту, як на мене, свідчить про велику законотворчу авантюру.

За різними оцінками, близько 20 положень цього проєкту прямо суперечать Конституції України. Зокрема, це стосується зниження статусу Верховного Суду, а по суті — знищення його як судового органу.

Вочевидь неконституційним є встановлення суцільної спеціалізації судів і утворення нового вищого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ. Прямо суперечить Конституції наділення Вищої ради юстиції правом призначати голів судів.

У цій залі багато досвідчених парламентарів. Спробуйте пригадати, коли востаннє до законопроєкту, який виноситься на друге читання, було 25 сторінок зауважень Головного юридичного управління. І зауважень не технічних, а концептуальних, які завершуються категоричним висновком — через неконституційність, юридичну необґрунтованість та суперечливість багатьох його положень проєкт потребує суттєвого доопрацювання. На цьому ж наголошують провідні вчені-юристи у своєму відкритому

листі до Президента, парламенту, який опублікований у сьогоднішньому номері «Голосу України».

Ключові положення цього проєкту не відповідають міжнародним стандартам. Рада Європи закликає українську владу утриматися від остаточного схвалення законопроєкту до отримання остаточних висновків Венеціанської комісії.

Куди і чому поспішаємо? Чому такий без перебільшення державоутворюючий закон внесено в зал для остаточного схвалення без надання можливості осмислити бодай основне?

Для мене відповідь очевидна: бо так треба для кількох осіб, які хочуть поставити на промислову основу експлуатацію судів у своїх інтересах.

Будь-яка реформа — обов'язково має бути кроком уперед. Реформа суду — як ключового інституту захисту прав і свобод громадян — має прийматися для людей і в інтересах всього суспільства, а не окремих політиків.

Шановні народні депутати!

Що я можу, так це востаннє закликти Вас подумати про наслідки сьогоднішнього рішення. Не заради Верховного Суду України, навіть не заради суддів, які вже й так залякані цією судовою реформою і вже сьогодні бояться ухвалювати законні рішення.

Подумайте про те, чи зможе Україна розвиватися далі як демократична та правова держава, якщо у ній не буде незалежного

суду. Замисліться про той правовий хаос, який неминуче настане в державі в результаті ухвалення цього недосконалого законопроєкту. І не треба тішити себе ілюзіями про те, що все можна буде виправити і відкоригувати через рік чи два. Я боюся, що руйнівна сила цього законопроєкту надовго відкине Україну назад у своєму демократичному розвитку.

Дякую за увагу.

